

دونيا آنا ديلى گونو موناسىتىنە بىر گزارش

چىنىمەدە عكس ماشىنى ، اليمدە بىر چانتا يولا دوشورم . مقصدىم بىر ابتدايى مدرسه (دبستان) دىر. مدرسه نىن مودورو خانىم كك... لا تلفونلاشىپ مدرسه دن بىر گزارش آلما ايدنى نى آلمىشام . يولدا اوز -اوزوملە دوشۇنورم: "اوشاقلارلا نىچە دانىشا جاغام . اوز سورولارىمى نىچە اونلارا دوشۇندورە جە يە م . مدرسه نىن اونونە يتىشىرم :

جمهورى اسلامى ايران
وزارت آموزش و پرورش
ادارە كل آموزش و پرورش آ. شرقى
ناحىيە....
دبستان دولتى دخترانە ...

چورك دوزدورمو يوخسا نان ؟ براذر يا قارداش؟

مدرسه نىن ايچينه گىرىرم . بىرقوجا قادىن منه سارى گلىپ : "نه ايشىنiz وار؟" دئىه منه باخىر. "باغىشلاين خانم كك... لا قرارلاشمىشام ". بو يورون دئىه منى مدرسه نىن مودورو او تاغىينا آپارىر . خانىم كك... مىزىن آرخاسىندان منه باخىب بو يورون دئىر . او زومو تانىتىرىرىام

خانىم كك... مدرسه نىن مودورو دور. اوندان علاوه بىرىنجى صىنيف لرىن بىر كىلاسىنا ناھارдан سونرا معلمىچىلىك ائدىر. اونونلا چىشىدىلى مسئله لره گوره دانىشىرام و اودا مدرسه و او زونون آدىنى آپارما ماغىم شرطى ايلە منىملە دانىشىغا راضىلىقىن بىلدىرىر . چوخ سوزىن سونرا 21 فئورال دۆنيا نادىلى گونوندىن سوز آچىرام .

بو مسئله دن اصلا خېرى اولما ماغىنى دئىب آرتىرىرى: يقين بىر گونو بو اىل دن بىزىم اولكە ده قرارا آلىپ لارنىب يوخسا بىز هېچ انادىلىمۇز گوره ده بىر ايش گورمه رىك .

اوندان : " بىرىنجى صىنيفىدە آنا دىلىن تدرىيس اولماسى ياخشى او لارمى ؟ سوروسونو سوروشورام :

" معلمى لر بىرىنجى صىنيفىدە او شاقلاردا درس و ئىمكىدە چوخ چىتىلىك لر لە اوز-اوze گلىرىلر. مفهوملارى و اليفانى او شاقلارا اويرتمك چوخ چتىن اولور. او شاقلار بىر پارادوكس آراسىندا قالىرلار . بىرىنجى گونلرده اونلار چوخلۇ سوال لار اوز-اوze گلىرىلر . چورك دوزدورمو يوخسا نان ؟ براذر يا قارداش؟ و بو سورو لار نىچە ايل او شاغىن ذهنىتىدە قالىر . بونسوز كى بونلارا بىر جواب تاپا بىلىسىن .

ايىدىكى وضعىتىدە آذربايجان او شاقلارى درسلىك لرى دوشۇنمه دن يالنىز حىفظ ائدىرلر. بودا اىللر سيراسىندا اونلارين ساوادىسىزلىغىنا سبب اولور.

خانىم كك... علاوه ائدىر: بىلمىرم توركجه يازىپ اويرتمك او لار بىلىرمى يا يوخ. آنجاق اڭ بىلە بىر ايش او لا بىلىرسە ، معلمى لرىن ايشى چوخ راحات اولور. اوندان علاوه ايىدىكى وضعىتىدە او شاقلار درسلىك لرى دوشۇنمه دن يالنىز حىفظ ائدىرلر. بودا اىللر سيراسىندا اونلارين ساوادىسىزلىغىنا سبب اولور.

سوروشورام: سوزلىنىزدە او شاقلار راست گلن پارادوكس لاردان سوز آچدىنىز . او شاقلار بونلار دان سىزە سوز آچىپلارمى ؟

نی! بیر گون بیر کیلاسدا اوشاقلاردان بیری مندن سورشدو: خانیم معلیم منیم انام دئیر تهرانداکی لار فارسدیلار . ولی اونلار دایزیم کیمی و تلویزیون کیمی دانیشیرلار؟ اونا جواب دئیه بیلمه دیم اوشاقدا ائله الینه اولموشدورکی بئله بیلیردی کی فارسلارین دیلی باشقا بیردیل دیر و تلویزیونداکی دیل فارس دیلی يوخ بیزیم دیل دیر.

خانیم ک.. سوزلرینین آردیندا مدرسه لرده اوزلیکله بیرینجى صينيغىدە انانديليميزين تدريسىنى اونملى بیلیب بونون آذربايچان اوشاقلارينين گله جك ايللرينه و اونلارين ياخشى درس او خوماغينا دوزگون بير تمل بىلدى.

خانیم ک... دن ايدن آلیب بير کیلاس گئديرم. بوکیلاسين معلیمی گلمه يب دير.

كىچىك قىز اوشاقلارى منى گوروب بير آز هوپخورلار. آنجاق مدرسه مودورون منیم يانىمدا گوردو كده آياغا دوروب بير كه سلام وئريرلر:

سلام... صبح به خير... خانم مدیر.. به کلاس ما... خوش آمدید...

خانیم مودور منى اوشاقلارا تائىتىرىپ و اونلارдан منیم سوال لارىما جواب وئرمە لرىنى اىستە بير.

مودور دن اىزن اليب "تخته ده" آنا دىلى شىرىن دىل يازىب اوشاقلارا: هر كىمسە بونو اوخويابىلر، آلينى قاوزاسىن دئیه باخiram .
اوج نفر ال قاوزاير.

بىرىسىنى تخته قاباغينا چاغىرىپ تخته ده يازىلانى او خوماسىنى اىستە بيرم .

او خويور :

آنا دىليم شىرىن دير.

كیلاس باخىب دئيرم : هامىنىز او خويون!

هامى او خويور ...

... آنا دىلى شىرىن دىل ...

قەھە ر بوغازىمى يېچىر. دانىشا بىلمىرم دىنه بىلمىرم . كىچىك قىزلارين اينجه سىلىرى بئىنىمە دولانىر دلى اولورام .

ياز گلسە "هشت ساله" اولا جاغام

تخته نىن اونوندە كى قىزا باخىب آدىنин "سونا" اولماسىنى دوشۇنوب آدىنى سوروشورام .

: منیم آدىم مەنازىدىر (اوز او زومەلە دئيرم . سن سونا سان . مەناز يوخ)

-ئىچە ياشىن وار مەناز؟

: ياز گلسە "هشت ساله" اولا جاغام.

- مەناز سككىز ياشىن اولا جاق يوخسا هشت ياشىن ؟

اوزومە گولوب او تانجاچىدا دئير: سككىز ياشىم!

گولورم .

سونا (مەناز) گئدير يېرىنندە او تورسون . اوشاقلارдан اىستە بيرم : هر كىمسە تور كو شعر باجاري گاسىن او خوسون :

ايکى نفر ال قاوزاير . اوزلرىنه باخiram . بىر بىرىنە او خشاييرلار. اكىزتايى او لمالارىنى بىلەپ اي كىسىنەن : تخته قاباغينا گلىپ شعيرلىرىنى او خماغى "ايستە بيرم .

تخته اونونه گلدىكىدە آدلارىنى سورورام (اوز-اوزومە بىرىنەن آدىنى شىدا و او بىرىسى ليدا او لماسىنى دوشۇنورم)

سليس آذربايچان تور كجه سىنە دئيرلر:

منیم آدىم لاله دير . داغلاردا آچان بىر گول!

منیم آدیم لاقین دیر . گویلر ده اوچان بیرقوش!

لاله! لاقین! اوخويون شعرینىزى:

اوخويورلار:

آذربايچان منیم ائليم

آذربايچان منیم ديليم

دوغرا نسادا ديليم ديليم

منیم ديليم اولن دئيل

باشقى ديله دونن دئيل

او شاقلاڭ ال چالىلار ... خانىم مودور گولور .. من هوپى خەموشام ...

اورىيم اودلانىر. گچى اليمە گوتورورم . تختە دە يازىرام : منىم كىچىك باجى لا رىم بىز نىه اوز آنا دىلىمۇسى يازىب اوخويما بىلەرىك؟

او شاقلاڭ منىم يازدىقلارىمى اوخوماغا چېتىلىك چكىرلر. كىلاسىن بىر گوشە سىنە كىچىك گودەلى و قارا گوزلى بىر قىز هېرإنجا
منه باخىر . او يقين سونا دير. او سورغۇمۇن جاوايىنى بىلir. يقين بىلir.

كىلاسدان چىخىرام . مودوردىن تشكۈر ئەدىب ، آيرىلىرام .

ھەلە مدرسه دن چىخما مىشام . بوغولورام... اىختىارسىز گوز ياشلارىم آخر... بوغازىم بىچىلىر نىه سونالارىمۇسى مەنزا زۇلماق دادىر؟...

سون

على عباسى روزنامە نگار در تېرىز

aliuersoy2003@yahoo.com

xxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxxx

گەجىل

<http://gajil.20m.com>